

Veiledning til eksperter ved vurdering av søknader

Kommersialiseringsprosjekt - Verifisering

Innhold:

1. Om søknadsbehandlingen	2
2. Veiledning vurderingskriteriene	4
3. Forventninger til søknadsvurderingene	8

1. Om søknadsbehandlingen

Om utlysningen

Formålet med Forskningsrådets kommersialiseringsstøtte er å bidra til å ta forskning ved offentlig finansierte forskningsorganisasjoner i bruk gjennom økt kommersiell utnyttelse og/eller samfunnsinnovasjon. Det lyses ut slik støtte til kvalifiseringsprosjekt og verifiseringsprosjekt. Denne veiledningen omhandler søknadsbehandling av søknader om verifiseringsprosjekt.

Formålet med verifiseringsstøtten er å bidra til å kunne modne og validere nye teknologier og innovasjoner fra laboratoriet til relevante anvendelsesmiljøer. Et verifiseringsprosjekt skal redusere teknologisk og markedsmessig usikkerhet i prosjektet. Målet ved sluttført verifiseringsprosjekt er at de mest kritiske spørsmål og usikkerheter er avklart slik at neste steg i kommersialiseringsprosessen blir utløst.

For å kvalifisere for støtte, må prosjektet være basert på forskningsresultater fra forskning ved offentlig finansierte forskningsorganisasjoner. Prosjektet må også representere et teknologisk gjennombrudd eller betydelige forbedringer sammenlignet med eksisterende kunnskap eller "state-of-the-art", og ha potensial til å danne grunnlaget for nye produkter, prosesser eller tjenester.

Utlysningen retter seg mot en avgrenset gruppe søkere, og primært mot nye prosjekter som ikke har mottatt kommersialiseringsstøtte fra Forskningsrådet tidligere. Følgende unntak gjelder for dette:

- prosjekter som har mottatt kvalifiseringsstøtte tidligere
- prosjekter som har mottatt verifiseringsstøtte tidligere og kan vise til god progresjon, men hvor det er behov for ytterligere verifisering utover foregående verifiseringsprosjektet.

En eventuell ny søknad vurderes opp mot tidligere innvilget verifiseringsprosjekt og hvorvidt en videre finansiering anses berettiget.

Utlysningen er åpen for alle tematiske områder, og prosjektet kan være på TRL-nivå 2–7 (Technology Readiness Level), i tråd med skalaen som benyttes i EU.

Se informasjon om utlysningen og ytterligere krav i lenker til årets utlysning og til nettside med informasjon:

- [Verifisering: Kommersialisering av forskning ved offentlig finansierte forskningsorganisasjoner 2026](#)
- [Nettside med informasjon om kommersialiseringsprosjekt](#)

Utlysningen har løpende mottak og behandling av søknader. Porteføljestyret vil fatte periodevise vedtak, og det vil bli gitt svar på søknaden så raskt som mulig.

Fra 2026 vil utlysningen være i nytt søknadsbehandlingssystem, og det er innført ny karakterskala.

Om ekspertenes vurdering

Søknader til verifiseringsutlysningen skal behandles i nytt system fra 2026. Finn viktig informasjon på denne nettsiden: <https://www.forskningsradet.no/finansiering/soknadsbehandling/evaluator/>. Se gjerne de to veiledningsvideoene det er lenke til på denne siden, første gang du vurderer søknad i det nye systemet.

Ekspertene inngår avtale med Forskningsrådet om å gjøre vurderinger for Forskningsrådet, og erklærer habilitet for hver enkelt søknad som vurderes. Mer informasjon om habilitet på denne nettsiden: "[Habilitet i søknadsbehandlingen](#)".

Søknadene vurderes individuelt av eksperter («evaluatorer» i nytt søknadsbehandlingssystem), som inngår i et panel sammen med andre panelmedlemmer som vurderer den samme søknaden. De individuelle vurderingene sendes inn via «Min side» hos Forskningsrådet. Ekspertene har som regel 1-2 uker til å vurdere søknaden. Når et panelmedlem (ekspert) har levert sin individuelle vurdering på «Min side» vil panelmedlemmet få tilgang til de innleverte individuelle vurderingene fra de andre panelmedlemmene på samme søknad.

Det vil bli beregnet en gjennomsnittskarakter for hver enkelt søknad. Vurderingene, i anonymisert form, vil bli delt med søker for å synliggjøre søknadens styrker og svakheter.

I det nye søknadsbehandlingssystemet er det innført rollene «panelleder» og «panelmedlemmer» og det vil bli gjennomført møter i panelet i enkelte tilfeller. Les mer om dette i de neste avsnittene.

Dersom det ikke skal gjennomføres panelmøte for en søknad, deles panelmedlemmenes individuelle vurderinger (karakterer og tekster) med søker, uten at tekstene redigeres.

Er det behov for tydeliggjøring i den endelige vurderingen, kan saksbehandler sende søknaden tilbake til panelmedlem med kommentar om presiseringer.

Om panelleder

Dersom det er behov for et møte med panelmedlemmene vil en av ekspertene få en rolle som «panelleder». Det er panelleder som leder diskusjonen om den enkelte søknaden i møtet, skriver inn omforente karakterer og den samlede vurderingen, og sender den inn.

Er det behov for en ytterligere gjennomgang eller tydeliggjøring i den endelige vurderingen, kan saksbehandler sende søknaden tilbake til panelleder med kommentar om presiseringer.

Om panelmøte

Søknader der gjennomsnittskaracteren etter de individuelle vurderingene er ≥ 3 , men som ikke kvalifiserer for løpende tildeling og standardavviket for en eller flere delkarakterer er 1 eller høyere, blir behandlet i et panelmøte. Se mer informasjon om karaktergrenser som kvalifiserer for løpende tildeling i neste avsnitt.

Dersom det blir behov for et panelmøte, vil saksbehandler ta kontakt for å avtale et møtetidspunkt. Møtene vil foregå digitalt. I møtet kommer ekspertene frem til en endelig karakter og vurderingstekst som blir inkludert i vedtaksbrevet til søker.

Slik foregår søknadsbehandlingen: (jfr utlysningsteksten)

«Søknadene som oppfyller de formelle kravene og er innenfor utlysningens avgrensninger, blir sendt til vurdering hos et panel av minst tre panelmedlemmer. Panelmedlemmene gjør sine individuelle vurderinger av søknaden og gir karakter per kriterium.

Karakterskalaen for kriteriene går fra 0 til 5, hvor 5 er best. Se informasjon om ny karakterskala. Etter at panelmedlemmene har gjort sine individuelle vurderinger, beregner Forskningsrådet et gjennomsnitt av karakterene per søknad.

Karaktergrenser

- Søknader med gjennomsnittskaracter ≥ 4 , og ingen delkarakter ≤ 3 , vil løpende tildeles innenfor rammen av utlyst beløp, uten at de behandles i et felles panelmøte.
- Søknader der gjennomsnittskaracteren etter de individuelle vurderingene er ≥ 3 , men ikke kvalifiserer for løpende tildeling og standardavviket for en eller flere delkarakterer er 1 eller høyere, blir behandlet i et panelmøte.
- Vi vil løpende avslå øvrige søknader som ikke dekkes av punktene over.

- *Dersom tilgjengelig budsjett på siste tildelingspunkt er lavere enn omsøkt beløp fra støtteverdige søknader, skal slike som bidrar til spredning på temaer, spredning på forskningsinstitusjoner og regioner, bedre kjønnsbalanse (med hensyn til prosjektleder) i den aktive porteføljen, og som er mest bærekraftig med hensyn på klima, miljø og samfunn, prioriteres. Søknader innstilles basert på karakter (heltall).*

Vi gjør oppmerksom på at det kan være ulik saksbehandlingstid på ulike søknader, og at kapasiteten til våre fageksperter og saksbehandler kan gjøre at søknadene ikke blir behandlet i den rekkefølgen de kommer inn.

Porteføljevurdering og vedtak i porteføljestyret

Administrasjonen vurderer i hvilken grad søknaden tilfredstiller kravene og de tematiske, faglige og/eller strukturelle føringene som er beskrevet i utlysningen, og lager en innstilling til porteføljestyret.

Porteføljestyret fatter vedtak om tildeling eller avslag basert på en porteføljevurdering der hensikten er å finne de søknadene som samlet sett best møter utlysningens formål, føringer og prioriteringer.

Tilbakemelding på søknaden

Dere får tilbakemelding i form av et vedtaksbrev. Brevet inneholder skriftlige vurderinger, karakterer og en begrunnelse for vedtaket.

Vi behandler søknadene fortløpende og fatter vedtak om tildelinger og avslag regelmessig, frem til det ikke lenger er midler igjen. Vi vil stenge utlysningen når vi er sikre på at resterende tilgjengelige midler vil bli tildelt de søknadene vi har mottatt på det aktuelle tidspunktet. Søkere som har opprettet søknad varsles en uke før utlysningen stenges.

2. Veiledning vurderingskriteriene

Ekspertene vurderer den enkelte søknad på grunnlag av innholdet i søknaden. Det er ditt faglige skjønn, basert på din faglige bakgrunn, erfaring, bransje- og markedsforståelse, som skal ligge til grunn for vurderingene. Informasjon som eventuelt kommer fram kun via lenker i søknaden er ikke en del av prosjektbeskrivelsen og skal ikke tillegges vekt i din vurdering. Er det informasjon du savner, kan du påpeke det i vurderingen din.

Fra 2026 har Forskningsrådet standardisert vurderingskriteriene. Søknadene vurderes i lys av formålet med utlysningen og etter disse kriteriene: 1) Kvalitet, 2) Effekter og 3) Gjennomføring. Det skal settes karakter på hvert kriterium og karakterene skal begrunnes. Vurderingskriteriene skal bedømmes etter følgende karakterskala. Den nye skalaen er tilpasset EUs system og har seks trinn (0–5):

Karakter	Beskrivelse
5	Søknaden svarer på kriteriet på en fremragende måte. Sammenlignet med relevant arbeid, er den blant de 15 % beste.
4	Søknaden svarer svært godt på kriteriet. Sammenlignet med relevant arbeid, er den blant de 16–30 % beste.
3	Søknaden svarer godt på kriteriet. Den har noen mangler, men disse er ikke til betydelig hinder for at det foreslåtte prosjektet kan lykkes.
2	Søknaden svarer overordnet på kriteriet, men har betydelige mangler som er til hinder for at det foreslåtte prosjektet kan lykkes.

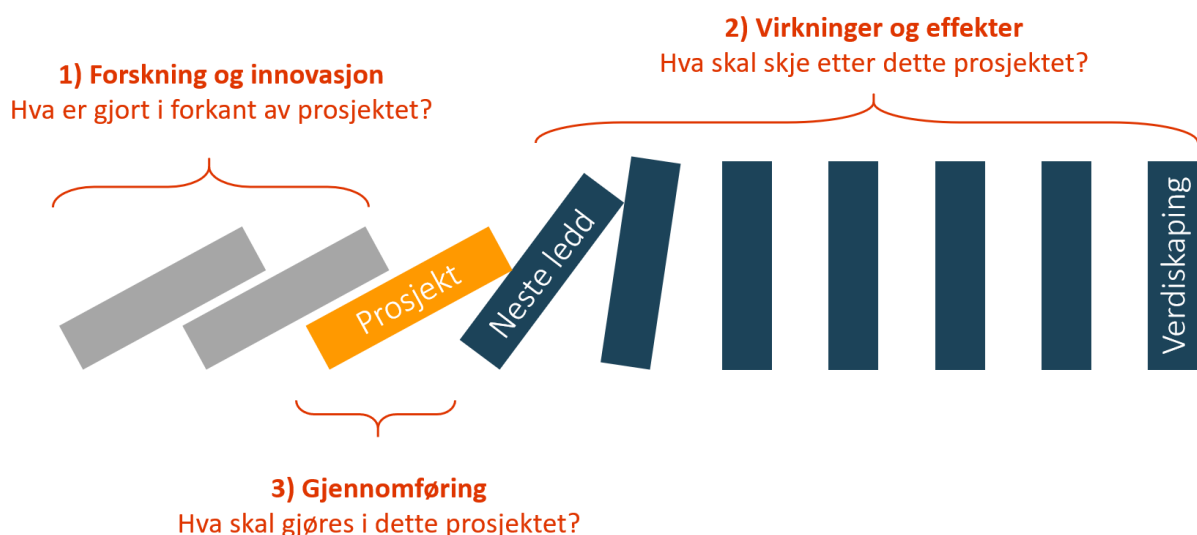
Karakter	Beskrivelse
1	Kriteriet er utilstrekkelig oppfylt.
0	Søknaden oppfyller ikke kriteriet eller kan ikke vurderes på grunn av manglende eller ufullstendig informasjon.

Karakteren 0 tilsvarer karakter 1 i karakterskalaen i gammelt system.

Fin gjerne mer informasjon om ny karakterskala i nytt søknadssystem på denne nettsiden:

https://www.forskningsradet.no/finansiering/soknadsbehandling/karakterskala-og-vurderingskriterier/#ny_karakterskala

Søknadene til verifiseringsutlysningen må være tydelige på hva som er gjort i forkant av prosjektet, hva som skal gjøres i prosjektet og hva som skal skje etter at dette prosjektet er avsluttet. Dette gjenspeiles i vurderingskriteriene og kan illustreres som dominobrikker. I kriterium 1 vurderes hvorvidt prosjektet har et godt utgangspunkt. I kriterium 2 vurderes hvorvidt dette er kommersielt interessant og kan bidra til verdiskaping. I kriterium 3 vurderes hvorvidt det som skal gjøres i prosjektet vil bidra til å utløse neste ledd i kommersialiseringsprosessen.

1) Kvalitet

Her vurderes utgangspunktet for søknaden og hva som er gjort i forkant av prosjektet.

Dette kriteriet vektet kvaliteten på grunnlaget til prosjektet, hvor nyskapende innovasjonen er og i hvilken grad den dekker et behov.

Kriterier:

- I hvilken grad målene er tydelige og relevante for utlysningens formål.
- I hvilken grad prosjektet er ambisiøst og vil utfordre «state of the art».

I det nye søknadsskjemaet er overskriftene for det som skal beskrives under dette punktet; soliditet (forskningresultater) originalitet (innovasjonen), og referanseliste.

i. Forskningsresultater:

- I hvilken grad er forskningsgrunnlaget tilstrekkelig redegjort for, herunder hvilke forskningsprosjekter og forskningsresultater som danner grunnlaget for søknaden, og hvem og hvilken offentlig finansiert forskningsorganisasjon som står bak forskningen?
- I hvilken grad vises det til hvilke funn som er gjort (hva er nytt eller annerledes), og hvorfor er disse forskningsresultatene viktige for et fremtidig produkt, prosess eller tjeneste og hvor på TRL-skalaen befinner prosjektet seg?

ii. Innovasjonsgrad:

- I hvilken grad er innovasjonskonseptet, hva som er nytt, og behov eller problemer som skal løses på en ny eller bedre måte beskrevet, og hva er forskjellig i forhold til eksisterende løsninger (state-of-the-art)?

iii. Referanseliste:

Referanselista kan også inneholde referanser for andre deler av prosjektbeskrivelsen.

Forskningsresultatene som danner kjernen/er det unike i innovasjonen kan ikke være åpent kjent.

Hva kan være mangler for dette kriteriet?

For dette kriteriet kan det være flere typer mangler, for eksempel manglende:

- redegjørelse av konkrete forskningsresultater
- kjennskap til «state-of-art» og potensielle kunders behovssituasjon
- beskrivelse av hvordan produktet/prosessen/tjenesten representerer signifikante forbedringer i forhold til det som finnes i dag.
- dokumentasjon (f.eks. henvisninger til påstander fra potensielle kunder)

Merk: dette er ingen uttømmende liste, men noen eksempler.

2) Effekter**Her vurderes den langsiktige planen og hva som skal skje etter prosjektet.**

Dette kriteriet vektet hvorvidt prosjektet har en realistisk forståelse for hva som skal skje etter at dette prosjektet er avsluttet.

Kriterier:

- I hvilken grad planene for å oppnå de beskrevne effektene er troverdige.
- I hvilken grad de planlagte resultatene bidrar til å nå FNs bærekraftsmål.

I det nye søknadsskjemaet er overskriftene under dette punktet; potensial (markedsinnsikt og bruksområder, og samfunnseffekter) og kunnskapsdeling og utnyttelse (realiseringsplan og forutsetninger for realisering).

i. Markedsinnsikt og bruksområder:

- I hvilken grad er det tilstrekkelig redegjort for markedsinnsikt, (behov for løsningen, hvilke marked innovasjonen retter seg mot, hvem er kunden, etc.), bruksområder, hvorfor resultatene er kommersielt interessante og det kommersielle potensialet? I hvilken grad viser søker til dialog med relevante aktører?
- I hvilken grad identifiseres og beskrives konkurransebildet?

ii. Realiseringsstrategi:

- I hvilken grad er hovedtrekkene i hva som skal skje etter dette prosjektet redegjort for, herunder hypoteser som adresserer strategivalg, utfordringer, risiko og rettigheter, forventede inntekter og investerings- og bemanningsbehov?
 - I hvilken grad er hovedtrekkene i hva som skal skje etter dette prosjektet redegjort for, herunder mulige strategier og tilhørende utfordringer og risikoer, investeringsbehov, planer for ytterligere finansiering, fremtidige behov for ressurser og ekspertise, planer for logistikk og distribusjon, osv.? I hvilken grad er forutsetninger som må være oppfylt for å kunne lykkes med å realisere produktet, prosessen og/eller tjenesten – for eksempel ulike typer rettigheter, regulatoriske problemstillinger, viktige interessenter/partnere, nøkkelressurser osv. beskrevet.
- iii. Samfunnseffekt
- I hvilken grad beskrives viktige samfunnsutfordringer som prosjektet vil kunne bidra til å løse, og forventede effekter av resultatene fra prosjektet vil kunne ha på samfunnet, inkludert bærekraft?

Hva kan være mangler for dette kriteriet?

For dette kriteriet kan det være flere typer mangler, for eksempel manglende:

- realistisk markeds- og verdikjedeforståelse
- beskrivelse av potensielle kundesegmenter og behovssituasjon
- praktisk realiseringsstrategi og risikoanalyse
- beregning av markedsstørrelser og inntektsmuligheter basert på realistiske forutsetninger
- beskrivelse av fremtidig investerings- og ressursbehov
- oppstilling av bærekraftsmål uten redegjørelse på hvordan prosjektet vil bidra til å nå disse
- Beskrivelse av samarbeid med eksterne aktører, innledende dialog med potensielle kunder/relevante markedsaktører, etc.
- dokumentasjon (f.eks. innledende dialog med potensielle kunder/relevante markedsaktører)

Merk: dette er ingen uttømmende liste, men noen eksempler.

3) Gjennomføring

Her vurderes den kortsiktige planen og hva som skal utføres i prosjektet for å utløse neste fase.

Dette kriteriet vektet kvaliteten på prosjektplanen, teamet med partnere og hvorvidt prosjektet vil ha utløsende effekt for neste fase i kommersialiseringsprosessen.

Kriterier:

- I hvilken grad prosjektdeltakerne til sammen har den nødvendige kompetansen.
- I hvilken grad planen for gjennomføring av arbeidet er tydelig og realistisk med definerte milepæler, arbeidspakker og leveranser.

I det nye søknadsskjemaet er overskriftene; prosjektgruppens kompetanse, organisering (gjennomføringsplan, styring og roller, risiko), og arbeidspakker (beskrivelse av arbeidspakken, milepæler for arbeidspakken, budsjett for arbeidspakken).

i. Ledelse, gruppe og ekspertise:

- I hvilken grad prosjektdeltakerne til sammen har den nødvendige kompetansen til å gjennomføre prosjektet?

- I hvilken grad har prosjektet tilgang til nødvendige ressurser, ledelse og styring er organisert på en egnet måte, er strategisk forankret, og har gjort relevante risikovurderinger.
 - I hvilken grad finnes det en plan for å involvere relevante eksterne aktører (investorer, partnere, kunder, interessenter, mentorer, samfunnsaktører, osv.)?
- ii. Prosjektplan
- I hvilken grad redegjør prosjektet for hvordan aktiviteter, milepæler og ressursinnsatsen i arbeidspakkene samlet sett vil bidra til å nå målene i prosjektet?
 - I hvilken grad er planen for gjennomføring av arbeidet tydelig og realistisk med definerte milepæler, arbeidspakker og leveranser? Er det beskrevet hva som ansees som suksessfullt utfall av prosjektet og hva resultatene skal utløse for neste steg mot markedet?
- iii. Risiko
- I hvilken grad redegjøres det for mulig risiko i prosjektet og planen for å håndtere eventuell risiko?
- iv. Budsjett
- I hvilken grad er budsjett og finansieringsplaner realistiske, kostnadseffektive og tydelig forankret i prosjektets planer og ressursbehov?

Hva kan være mangler for dette kriteriet?

For dette kriteriet kan det være flere typer mangler, for eksempel at;

- det er uklart hva som skal oppnås ved prosjektslutt/fremskaffes for å utløse neste fase
- prosjektplanen legger opp til svak involvering/forankring hos, relevante markedsaktører
- milepæler er ikke målbare eller forankret opp mot beslutningskritiske momenter
- prosjektteam er ikke i tilstrekkelig grad dedikert eller mangler kritisk kompetanse
- planlagt bruk av støtten er lite kostnadseffektivt

Merk: dette er ingen uttømmende liste, men noen eksempler.

3. Forventninger til søknadsvurderingene

Norges forskningsråd foretar en omfattende behandling av alle søknader. Vurderingene som utføres av eksterne eksperter er et svært viktig ledd i søknadsbehandlingen, og vil i etterkant deles med søkerne i anonymisert form for å bidra til læring.

Det er viktig at informasjon om mangler i søknaden påpekes i kommentarfeltene tilhørende de ulike kriteriene. Det skal settes karakter på hvert kriterium ut fra hvor godt søknaden svarer på hovedspørsmålet til kriteriet og på de ulike underpunktene. Dersom en svakhet eller uklarhet gjør at karakteren trekkes ned, så skal det begrunnes hvorfor dette er en mangel og hvor betydelig den er. Gode karakterer skal også begrunnes med henvisninger til innholdet i søknaden. Det må være en tydelig logikk mellom begrunnelse, karakter og beskrivelsen av karakterskalaen.

Mangler og uklarheter som trekkes frem i kommentarfeltene danner grunnlaget for;

- 1) hva som må utbedres i en eventuell ny søknad ved et avslag, eller
- 2) hva som må utdypes i revidert søknad før prosjektet kan starte, ved tildeling

Selve vurderingsprosessen er ment å representere en egenverdi for søker, uavhengig om prosjektet får finansiell støtte eller ikke. Den enkelte evaluator (ekspert) sine vurderinger og tilbakemeldinger er ikke å anse som fasitsvar, men er ment å gi søker innsikt i hva de har lykkes med å kommunisere og

hvordan prosjektet oppfattes fra et kommersielt- og markedsperspektiv. I kommentarfeltene tilhørende de ulike kriteriene oppfordres det derfor i tillegg å komme med;

- forslag til kritiske spørsmål som søkere bør undersøke nærmere
- forslag til potensielle partnere, mentorer og konkurrenter de bør holde et øye med
- gode råd knyttet til det spesifikke markedet, ev. planlagte prosjektaktiviteter

For at tilbakemeldingen til søker skal bli så god som mulig, ber vi deg forholde deg til følgende prinsipper når du skal begrunne dine karakterer:

- Sørg for at de skriftlige kommentarene reflekterer karakterene, ref. beskrivelsen karakterskalaen.
- Kommentarer bør gjenspeile styrker og svakheter med søknaden.
- Bruk nøytralt, analytisk og entydig språk. Skriv tilbakemeldingen på norsk, dansk, svensk eller engelsk.
- Bruk grammatisk korrekte, fullstendige og klare setninger.
- Unngå å referere til personers alder, nasjonalitet, kjønn, eller andre personlige forhold.
- Unngå kommentarer som bare gir en beskrivelse eller sammendrag av søknaden.
- Unngå å ta forbehold om egen kompetanse, og påstander om at søknaden ikke er troverdig.
- Unngå å sammenligne med eller referere til andre søknader du har til vurdering eller har vurdert tidligere.
- Bruk et objektivt språk og unngå nedsettende kommentarer om prosjektleder, forskningen og utviklingen som foreslås, eller fagfeltene som søknaden handler om.

Følger du disse prinsippene vil tilbakemeldingene til søker være konstruktive, uavhengig av om søknaden får høye eller lave karakterer.

Takk for at du har påtatt deg å vurdere søknaden!

Panelets felles vurdering vil bli sendt til porteføljestyrene som er ansvarlige for å ta finansieringsbeslutninger og til søkeren. Panelmedlemmenes individuelle vurderinger kan bli sendt til søkeren i tilfeller der panelet ikke har laget en felles vurdering. Bruk av generativ kunstig intelligens, eksempelvis ChatGPT, i vurderingsprosessen er ikke tillatt.

Som evaluator for Forskningsrådet har du akseptert våre bestemmelser om konfidensialitets- og taushetsplikt. Du er forpliktet til å holde informasjonen konfidensiell, å hindre at andre får tilgang til taushetsbelagte opplysninger og til ikke selv å bruke kunnskapen i andre sammenhenger enn søknadsbehandlingen.